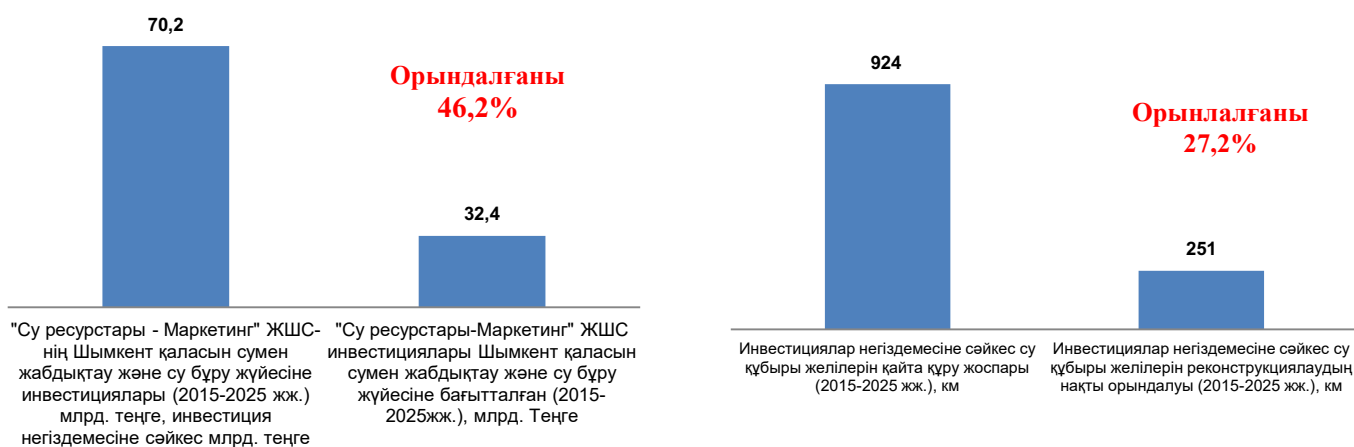

«Су ресурстары-Маркетинг» ЖШС-і кәсіпорынның қызметі (даму жоспарлары) және суды тарату желілері арқылы беру және сарқынды суларды бұру қызметтеріне тарифтердің ықтимал өзгерістері П Е Р С П Е К Т И В А Л А Р Ы

Шымкент қаласының қарқынды дамуына және жаңа тұрғын шағын аудандар мен әлеуметтік-тұрмыстық мақсаттағы нысандардың құрылысына байланысты қазіргі уақытта қаланы дамытудың бас жоспары бойынша ауыз сумен қамтамасыз ету және сарқынды суларды бұру мәселелерінде өткір қажеттілік туындады

ҚР Үкіметінің қаулысымен 2011 жылы сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін жаңғырту, салу және реконструкциялау жөніндегі 2011-2020 жылдарға арналған "Ақ-бұлақ" мемлекеттік бағдарламасы қабылданды. ҚР ҰЭМ тапсырысы бойынша 55 қала бойынша сумен жабдықтау және су бұру жүйелері бойынша техникалық сараптамалар жүргізілді. Олардың негізінде мемлекеттік сараптамадан өткен әрбір қала бойынша "инвестициялардың негіздемелері" әзірленіп, бекітілді. "Су ресурстары-Маркетинг" ЖШС-нің қолданыстағы сумен жабдықтау және су бұру жүйесін реконструкциялауға және жаңғыртуға арналған "Шымкент қаласының сумен жабдықтау және су бұру жүйелерінің 2025 жылға дейінгі инвестицияларының негіздемесімен" айқындалған жалпы сомасы жыл сайынғы қымбаттау коэффициентін ескере отырып, 70,2 млрд.теңгені құрайды. 2015 жылдан бастап шамамен 32,4 млрд. теңге игерілді немесе 46% - ға орындалды. 924 км қайта құру көзделді, іс жүзінде тек 251 км.су құбырлары мен су құбырлары желілері немесе 27,2% қайта жаңартылды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу комитетінің Шымкент қаласы бойынша департаментінің 2025 жылғы 25 қыркүйектегі №68-НҚ бұйрығына сәйкес, 2025 жылғы 1 қазаннан бастап 2026 жылғы 31 маусымға дейін тарату желілері арқылы су беру және сарқынды суларды әкету қызметтерін көрсетуге тарифтер бекітіліп, 2025 жылғы 1 қазаннан бастап қолданысқа енгізілді:

№	Атауы	2018	2019	2020	01.01.2021	01.07.2021	01.07.2022	01.01.2023	01.07.2023	01.07.2024	01.10.2024	01.07.2025	01.10.2025	01.01.2026
1	Суды таратушы желілер арқылы беру	87,47	78,72	78,72	78,72	85,02	86,37	86,27	86,27	76,07	94,88	104,36	99,14	96,07
	Төмендеді -, Рост +, %		-10,0	0,0	0,00	8,0	1,59	-0,12	0,0	-11,82	24,73	9,99	-5,27	-3,10
1	Сарқынды суларды бұру қызметтері	34,85	31,37	31,37	31,37	33,88	34,63	34,52	45,19	54,55	54,55	54,15	54,15	53,80
	Төмендеді -, Рост +, %		-10,0	0,0	0,0	8,0	2,21	-0,32	30,9	20,71	0	-0,73	0,0	-0,6

Алайда, Президенттің 2022 жылғы 1 қыркүйектегі "инвестицияларға айырбастау тарифі" атты Қазақстан халқына Жолдауы, инновациялар үшін пәрменді ынталандырулар әзірлеу, тарифтік смета ішіндегі шығындардың бір

бөлігін қайта бөлу және табыстың белгілі бір үлесін сақтау, сондай-ақ тозу көрсеткіштерін кемінде 15% төмендету" уәкілетті және құзыретті органның бірлескен бұйрықтарымен су беру қызметтеріне арналған инвестициялық бағдарлама бекітілді тарату желілері және сарқынды суларды бұру бойынша 2023-2026 жылдарға қоғымша 3278,8 млн. теңге сомасында (2023-2026) және 5669,6 млн.теңге сомасында (2024-2026) .

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 25 желтоқсандағы № 1102 Қаулысымен "энергетикалық және коммуналдық секторларды жаңғырту" ұлттық жобасы бекітілді.

Қазақстанның энергетикалық және коммуналдық секторларын жаңғырту жөніндегі ұлттық жобаны іске асыру жөніндегі жоғарыда көрсетілген тапсырмаларды іске асыру үшін инвестицияларға қажеттілік шамамен 13,5 триллион теңгені құрайды. ЕДБ, ұлттық даму қаржы институттары мен халықаралық қаржы ұйымдарының қаражатын тарту жоспарлануда. Жобаны іске асырудан күтілетін әлеуметтік әсер-апаттар деңгейін 20% - ға, энергетикалық және коммуналдық активтердің тозу деңгейін ел бойынша орташа есеппен 40% - ға дейін төмендету.

Шымкент үшін сумен жабдықтауды жақсартуға салынған инвестиция көлемі бес жылға 73,3 миллиард теңгені құрайды. Су құбыры желілері бойынша жоспар дайындалды-бес жыл ішінде біз 84,4 шақырым тозған су құбыры желілерін ауыстыруымыз керек. Сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін автоматтандыруға 5,9 млрд.теңге. Кәріз жүйелерін жаңартуға бес жылға 29 миллиард теңге қарастырылған. Осы қаражат үшін біз 90 шақырым тозған кәріз коллекторлары мен су бұру желілерін қайта құруымыз керек. Жобаны іске асырған жағдайда тозу дәрежесі су құбыры бойынша 32,7% - ға дейін және кәріз бойынша 59,8% - ға дейін төмендетілетін болады, бұл ауыз судың үздіксіз берілуін және ағынды сулардың бұрылуын қамтамасыз етеді.

Тозған желілерді реконструкциялау жөніндегі жобаларды іске асыру тозу дәрежесі бойынша жобалардың басымдылығын және халықты сумен үздіксіз қамтамасыз ету қажеттілігін ескере отырып, іске асырылатын болады.

Тозған желілерді реконструкциялауды ұйымдастыру халықты реконструкциялау кезінде қолайсыздықтарды болдырмау және сумен үздіксіз қамтамасыз ету мақсатында құрылыс-монтаждау жұмыстарының озық технологияларын қолдана отырып жүзеге асырылатын болады.

Тарифке келетін болсақ, қазіргі уақытта Шымкент жеке тұлғалар үшін сумен жабдықтау және су бұру қызметтерінің құны бойынша республика бойынша 11-орында тұр. "Инвестициялардың орнына Тариф" бағдарламасында көзделген сараланған тарифті енгізе отырып, еліміздің барлық су арналары сумен жабдықтау және су бұру қызметтерінің құнын көтеруге мәжбүр болды. Халық құнды ресурсқа ұқыпты қарауы керек, оны өте мұқият жұмсауы керек

Табиғи монополиялар субъектілерінің инвестициялық бағдарламасын, тарифтік сметасын және тарифтерін қарау және бекіту тәртібі:

Инвестициялық бағдарлама мен тарифтер "табиғи монополиялар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің бұйрығымен бекітілген тарифтерді қалыптастыру қағидаларына, сондай-ақ басқа да заңдар мен қағидаларға сәйкес қаралады.

Инвестициялық бағдарламаны уәкілетті органның ведомствосы жергілікті атқарушы органмен (әкімдікпен) бірлесіп көрсетілетін реттеліп көрсетілетін қызметтердің сапасы мен сенімділігін арттыру мақсатында тұтынушылардың реттеліп көрсетілетін қызметтерге деген сұранысының технологиялық негізділігі мен қанағаттандырылуы тұрғысынан қарайды.

Нәтижелері бойынша жобаны қабылдау немесе қабылдамау туралы бірлескен шешімдер қабылданады.

Жобаны қарау барысында уәкілетті органның ведомствосы тарифтік саясат жөніндегі кеңес жанындағы табиғи монополиялар саласындағы тарифтік реттеу мәселелері жөніндегі өңірлік комиссияның отырыстарын өткізеді.

Тариф пен тарифтік сметаның жобаларын уәкілетті органның ведомствосы мәслихат депутаттарын, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының (әкімдіктің), мемлекеттік органдардың, бұқаралық ақпарат құралдарының, қоғамдық бірлестіктердің өкілдерін, тәуелсіз сарапшыларды, тұтынушыларды және өзге де мүдделі тұлғаларды шақыра отырып, жария тыңдауға шығарады.

"Су ресурстары-Маркетинг" ЖШС жергілікті өзін-өзі басқару органдары (әкімдік) өкілдерінің, қалалық мәслихаттар депутаттарының, партиялар мен қоғамдық ұйымдар өкілдерінің, көше және көппәтерлі үйлер жөніндегі комитеттер төрағаларының қатысуымен тарату желілері бойынша су беру және сарқынды суларды бұру жөніндегі қызметтер бойынша әр жылдың қорытындысы туралы тұтынушылар мен өзге де мүдделі тұлғалар алдында жылдық есеп жүргізеді. Есеп барысында тұтынушылардан қандай мақсаттарға және қандай мөлшерде қаражат жұмсалғаны егжей-тегжейлі, жан-жақты баяндалады және талқыланады.

Есептің қорытындысы бойынша жергілікті атқарушы орган әкімдік атына жыл сайын инвестициялық бағдарламаны орындаудың орындылығы туралы өз қорытындысын береді.

Компания бұқаралық ақпарат құралдары арқылы жұртшылықпен тығыз жұмыс істейді. "Медиа-жоспарға" сәйкес БАҚ-та компанияның жұмысы туралы мақалалар мерзімді түрде жарияланады. Хабар, Қазақстан, Отырар, Еуразия телеарналарында қаланың су құбыры-кәріз шаруашылығының проблемалық мәселелері туралы бейнесюжеттер көрсетіледі. Тоқсан сайын қоғамдық ұйымдардың, үй және көше комитеттері мен БАҚ өкілдерімен баспасөз турлары өткізіледі.

Бұдан басқа, бекітілген инвестициялық бағдарламаның орындалуына қоғамдық мониторинг және (немесе) техникалық сараптама жүргізу қорытындылары бойынша жыл сайын қорытынды жасалады.

Жыл сайын Еуропалық Қайта Құру және даму банкінің талаптарына сәйкес Қаржы-шаруашылық қызметке аудиторлық тексерулер жүргізеді.

2026 жылғы 01 ақпандағы жағдай бойынша белгіленген тарифке сәйкес, Шымкент қаласы бойынша халыққа су беру және сарқынды суларды бұру қызметтерін көрсету тарифі 173,85 теңге/м³ болғанда, Серіктестік 11-орынды алады (Астана қаласы 191,30 теңге/м³ тарифімен 9-орында, Алматы қаласының тарифі ұқсас және Шымкент

қаласының деңгейінде). Шымкент қаласы бойынша халыққа су беру қызметін көрсету тарифі 111,44 теңге/м³ болғанда, Серіктестік 7-орынды алады (Астана қаласында да ұқсас – 98,77 теңге/м³). Ал Шымкент қаласы бойынша сарқынды суларды әкету қызметін көрсету тарифі 62,41 теңге/м³ болғанда, Серіктестік 16-орынды алады (Алматы қаласында ұқсас – 47,50 теңге/м³).

Бұл ретте сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін жаңарту және реконструкциялау үшін мемлекеттік бюджеттен жыл сайын Алматы қ.13 млрд. теңге және Астана қ. 9 млрд. теңге өтеусіз бөлінеді. Осыған қарамастан, Астана қ.тарифі Шымкент қаласына қарағанда қымбатырақ, ал Алматы қ. тарифі ұқсас және Шымкент қ. деңгейінде.

Өндірілген және көрсетілген сумен жабдықтау және сарқынды суларды бұру қызметтерінің 1 м³ үшін пайдаланушылық шығындары ең төмен деңгейге дейін азайтылған. Осы көрсеткіштер бойынша Шымкент қаласы сумен жабдықтау бойынша 55 теңге көрсеткішімен 18-орында (басқа қалаларда шығындар 62-ден 176 теңгеге дейінгі аралықта), ал су бұру бойынша 59 теңге көрсеткішімен 16-орында (басқа қалаларда шығындар 71-ден 193 теңгеге дейінгі аралықта) Қазақстан Республикасының басқа қалалары арасында орналасқан.

"Су ресурстары - Маркетинг" ЖШС Шымкент қаласының 1,2 миллионнан астам тұрғынын сапалы ауыз сумен қамтамасыз ете отырып және сумен жабдықтау және су бұру инфрақұрылымын белсенді дамыта отырып, Қазақстан Республикасындағы сумен жабдықтау және су бұру саласындағы үлгілі кәсіпорын болып табылады.

2025-2026 жылдар кезеңінде тұтастай кәсіпорын бойынша тарифтердің динамикасы (ҚҚС-сыз)

№	Тұтынушылар топтары		01.07.2025 - 30.06.2026		01.10.2025 - 31.12.2025		Өсу % ҚҚС-сыз	01.01.2026 - 30.06.2026		Өсу % ҚҚС-сыз
			ҚҚС-сыз	ҚҚС-мен	ҚҚС-сыз	ҚҚС-мен		ҚҚС-сыз	ҚҚС-мен	
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
Суды таратушы желілер арқылы беру қызметтері										
	Шымкент қаласы бойынша орташа		188,13	210,71	194,42	217,75	3,34	191,37	221,99	-1,56
1	1 группа	Тұрғындар және жылумен қамтамасыз етуші кәсіпорындар	104,36	116,88	99,14	111,04	-5,0	96,07	111,44	-3,10
		жеке тұлғалар, 1 адамға айына 3 м ³ дейін;	104,36	116,88						
		жеке тұлғалар, 1 адамға айына 3 м ³ -тен 5 м ³ -ке дейін;	125,23	140,26						
		1 адамға айына 5 м ³ -тен 10 м ³ -ке дейін жеке тұлғалар, ЖЭО	156,54	175,32						
		жеке тұлғалар, айына 1 адамға 10 м ³ жоғары.	208,72	233,77						
	2 топ	1,3 топқа кірмейтін өзге де тұтынушылар	541,05	605,98	609,83	683,01	12,7	590,91	685,46	-3,10
	3 топ	Мемлекеттік ұйымдар	772,39	865,08	870,58	975,05	12,7	843,57	978,54	-3,10
2	"Сайрам тазалық" ЖШС, "СҚЖКБ" МКК		27,40	30,688	30,88	34,59	12,7	30,88	35,82	0
Сарқынды суларды бұру қызметтері										
	Шымкент қаласы бойынша орташа		148,92	166,79	150,58	168,65	1,11	150,09	174,10	-0,33
1	1 топ	Тұрғындар және жылумен қамтамасыз етуші кәсіпорындар	54,15	60,65	54,15	60,65	0	53,80	62,41	-0,65
	2 топ	1,3 топқа кірмейтін өзге де тұтынушылар	334,42	374,55	341,1	382,03	2,00	338,89	393,11	-0,65
	3 топ	Мемлекеттік ұйымдар	452,91	507,26	461,96	517,4	2,00	458,96	532,39	-0,65
Всего										
	Шымкент қаласы бойынша орташа		337,05	377,50	345,00	386,40	2,35	341,46	396,09	-1,02
1	1 топ	Тұрғындар және жылумен қамтамасыз етуші кәсіпорындар	158,51	177,53	153,29	171,69	-3,29	149,87	173,85	-2,23
	2 топ	1,3 топқа кірмейтін өзге де тұтынушылар	875,47	980,53	950,93	1065,04	8,62	929,8	1078,57	-2,22
	3 топ	Мемлекеттік ұйымдар	1225,3	1372,34	1332,54	1492,45	8,75	1302,53	1510,93	-2,25

2026-2029 жылдарға арналған ұзақ мерзімді жоспарлар

- Энергетика және коммуналдық секторларды жаңғырту жөніндегі ұлттық жобаға енгізілген жобаларды іске асыру. 88,4 км су құбыры желілерін және 90 км кәріз желілерін реконструкциялау;
- Сумен жабдықтау және су бұру желілерінің тозу деңгейін 15%-ға төмендету;
- Нормативтік-техникалық шығындарды 16,93%-дан 15,26%-ға дейін азайту;

- Энергетика және коммуналдық секторларды жаңғырту аясында қарастырылған Smart Grid, Smart Metering және Smart Water технологияларын қолдана отырып, жоғары деңгейдегі автоматтандыру мен цифрландыруды енгізу;
- Тұтынушыларға (жеке тұлғаларға) деректерді жинау және беру құрылғыларын енгізу – 3 жыл ішінде (282 307 құрал);
- Ұлттық жоба аясында 2029 жылға дейін «Су ресурсы – Маркетинг» ЖШС-нің барлық құрылымдарын, нысандары мен бөлімшелерін қамтитын жоғары деңгейдегі SCADA автоматтандыру жүйесін құру және енгізу;
- Тұтынушыларға суды өндіру және жеткізу кезінде электр энергиясы шығынын 0,059 кВт*сағ/м³ дейін төмендету;
- 2026 жылға қарай тазарту құрылыстарының қажеттіліктері үшін электр энергиясымен қамтамасыз етуді 95%-ға жеткізу, биогаз және табиғи газ негізінде электр энергиясын өндіру арқылы, MAN генераторын пайдаланып жылына 5,0 млн кВт*сағ өндіру.